

Vijf lessen voor het opschalen van digitalisering en een nieuw Lerend Netwerk voor maakbedrijven

02 oktober 2026, 14:00

Walter Auwers

Hoe maakbedrijven de kloof dichten tussen veelbelovende technologie en echte productiviteitsimpact

Vlaamse maakbedrijven concurreren zelden alleen op prijs. Hun kracht ligt in kwaliteit, flexibiliteit en klantspecifieke oplossingen. Veel bedrijven produceren in kleine reeksen en werken vaak volgens een make-to-order- of engineer-to-order-model. Die focus op maatwerk levert een concurrentievoordeel op, maar verhoogt tegelijk de complexiteit van productieprocessen aanzienlijk.

Bovendien is productiviteitsgroei geen optie meer in een context van volatiele toeleveringsketens, talenttekorten, geopolitieke risico's en energiebeperkingen. Productiviteitsgroei is een strategische noodzaak. Automatisering, digitalisering en AI zijn dan ook steeds vaker hefboomen waar maakbedrijven naar grijpen.

Digitale technologieën leveren in een gecontroleerde omgeving duidelijke voordelen op. De moeilijkste stap volgt vaak daarna: de oplossing integreren in de dagelijkse werking, ze op lange termijn onderhouden en voldoende bedrijfswaarde aantonen om verdere investeringen te

verantwoorden.

Volgens de [Smart Manufacturing Barometer 2026](#), een studie van Sirris op basis van inzichten van meer dan 90 Vlaamse maakbedrijven, noemt 41% onzekerheid over de businesscase als belangrijkste drempel voor verdere digitalisering. Weerstand op de werkvloer scoort veel lager. De onzekerheid draait vooral om de vraag of de investering echt zal renderen en hoe de oplossing duurzaam verankerd raakt in een reële productieomgeving.

Opschalen van piloot naar productie

Er is een fundamenteel verschil tussen technologie die werkt in een gecontroleerde omgeving en technologie die waarde oplevert in reële productieomstandigheden. Denk aan wisselende volumes, personeelwissels, integratie met bestaande systemen en de voortdurende druk om de productie draaiende te houden.

De Smart Manufacturing Barometer maakt dit concreet. De drie belangrijkste investeringsprioriteiten voor de komende drie jaar zijn digitale werkinstructies (50%), digitaal productiebeheer/MES (36%) en geconnecteerde machines (33%). Dat zijn geen exotische technologieën, maar bewezen tools. Toch besteedt 64% van de bevroagden nog altijd het grootste deel van het investeringsbudget aan de kernproductieapparatuur. Digitalisering moet concurreren om het budget dat overblijft.

Die budgetdynamiek beïnvloedt alles. Wanneer investeringen in digitalisering als secundair worden beschouwd en schaalbaarheid geen prioriteit krijgt, stijgt het implementatierisico en blijft de impact beperkt.

Wat houdt bedrijven tegen?

De Smart Manufacturing Barometer brengt vijf drempels in kaart. Samen verklaren ze waarom digitalisering in productie trager verloopt dan gewenst:

- Onzekerheid over de ROI (41%)
- Tekort aan geschikt personeel (34%)
- Integratie met bestaande systemen (31%)
- Onvoldoende budget (29%)
- Geen strategische prioriteit (29%)

Deze drempels staan niet los van elkaar. Een bedrijf dat onzeker is over de ROI zal minder snel budget vrijmaken. Zonder budget blijft de inspanning uit die nodig is om implementaties in productie schaalbaar te maken. Zonder schaalbaarheid hebben pilootlijnen maar een beperkte lokale impact.

Vijf factoren die het verschil maken

Op basis van de bevindingen uit de Smart Manufacturing Barometer onderscheiden vijf factoren de maakbedrijven die hun digitaliseringsinspanningen succesvol opschalen van bedrijven die daarmee worstelen:

- **Eerst een sterke operationele basis:** bedrijven die ongeorganiseerde workflows digitaliseren, versterken de chaos. Technologie werkt het best op basis van stabiele processen die goed begrepen worden.

“Zorg dat de basis goed zit. Zonder stabiele processen en betrokken medewerkers heeft technologie weinig effect.”

Walter Auwers, Business Unit Manager Advanced Manufacturing, Sirris

- **Data vóór AI:** de geavanceerdste toepassingen, zoals AI, voorspellend onderhoud en digital twins, zijn volledig afhankelijk van de kwaliteit van de onderliggende data. Bedrijven die eerst hun informatiestromen structureren, boeken later sneller vooruitgang.
- **Selectie op basis van ROI:** elke digitale investering moet een specifiek, gekwantificeerd probleem oplossen of inspelen op een concrete opportuniteit. Bedrijven die zich niet laten leiden door technologie omwille van de technologie, maken betere keuzes.
- **Organisatorische paraatheid:** implementaties waarbij operatoren vanaf het begin worden betrokken en waarin wordt geïnvesteerd in opleiding, bereiken een adoptiegraad die technologiegedreven projecten niet halen.
- **Samenwerking binnen het ecosysteem:** de volgende fase van digitale productie ontstaat niet alleen binnen de fabrieksmuren. Ze krijgt vorm door samenwerking met leveranciers, klanten, kennispartners en sectorgenoten die op basis van wederkerigheid bereid zijn hun kennis te delen.

Leren van peers

Een van de consistentste bevindingen uit de Smart Manufacturing Barometer is dat bedrijven het best leren van bedrijven die voor vergelijkbare uitdagingen staan. Niet van leveranciers, consultants of theoretische modellen. Wel van sectorgenoten die dezelfde investeringsbeslissingen hebben genomen, tegen dezelfde integratieproblemen zijn aangelopen en praktische oplossingen hebben gevonden.

Dat inzicht is niet nieuw, maar wordt nog te weinig benut. Kennisdeling in de maakindustrie blijft meestal beperkt tot vakbeurzen en sectorevenementen. Zulke uitwisselingen bieden weinig ruimte voor diepgaande, vertrouwelijke gesprekken. Daardoor verlaten waardevolle inzichten vaak nooit de ruimte.

Een eerste *Accelerator-project*, gecoördineerd door Flanders Make, toonde wat dat model oplevert wanneer maakbedrijven zelf aan het stuur zitten: zes operationele digitale pilootlijnen, gebouwd door zes pilootbedrijven samen met hun R&D-leveranciers. De bedrijven, Sirris en Flanders Make besloten te investeren in de continuïteit van dit samenwerkingsmodel.

Sirris coördineert nu de volgende fase en stelt het ecosysteem open voor een nieuwe groep bedrijven via het **Accelerator Lerend Netwerk**. Daar nemen nieuwe pilootbedrijven zelf het voortouw om de toepassing van digitale technologieën in hun eigen productie te versnellen.

Conclusie

De stap van een veelbelovend plan naar een waardevolle implementatie in productie vraagt meer dan technologie alleen. Ze vereist gedisciplineerde samenwerking, tijdige investeringen en een snelle opbouw van relevante kennis.

Onze ervaring toont dat succesvolle opschaling afhangt van de juiste randvoorwaarden: vertrekken vanuit duidelijke prioriteiten, businesscases realistisch beoordelen, de juiste mensen betrekken en vanaf het begin plannen hoe nieuwe oplossingen in het productieproces zullen passen.

Ervaringen uitwisselen met andere maakbedrijven helpt bedrijven om die keuzes sneller en met meer vertrouwen te maken. Ze vergelijken aanpakken, bespreken implementatieproblemen en leren van oplossingen die al getest zijn.

Dat is de aanpak achter het **Accelerator Lerend Netwerk**, dat op 7 oktober 2026 van start gaat. **Twee regionale groepen maakbedrijven, Oost en West, komen tijdens zes sessies samen op deelnemende productiesites. Ze wisselen ervaringen uit en onderzoeken hoe digitale oplossingen in de praktijk geïmplementeerd en opgeschaald worden.**

Sluit aan bij het Accelerator Lerend Netwerk

Wilt u samen met andere maakbedrijven ervaringen uitwisselen en ontdekken hoe u digitale technologieën succesvol implementeert en opschaaft? Kies het lerend netwerk dat het best bij uw regio past.

[Ontdek het netwerk West](#) [Ontdek het netwerk Oost](#)

De sessies vinden plaats in het Engels.

De volledige gegevens waarop dit artikel is gebaseerd vindt u in de Smart Manufacturing Barometer 2026, een studie van Sirris op basis van inzichten van meer dan 90 Vlaamse maakbedrijven.

[Download de Smart Manufacturing Barometer](#)

Auteurs

Walter Auwers